

Eene mooie vangst en iets over hagedissen.

Eenige dagen geleden, 't was warm, ging ik weer eens naar mijn hagedissen plekje. Hagedissen, zullen vele lezers zeggen, zijn overal in de duinen. Ja, dat is waar, maar toch zijn er enkele plaatsen, waar ze niet zoo sporadisch, maar bij geheele troepen huizen. Mijn bijzonder plekje is aan 't water. Dat is het vreemdste van 't geval, want men zegt dat hagedissen bang zijn voor water. Dit is, geloof ik, niet waar. Het is eene duinhelling met jonge dennetjes begroeid, en die door de middag- en avondzon beschenen wordt. Onder aan die helling loopt een breede heldere sloot, die wemelt van kikkers en padjes. Toen ik nu aan 't vangen was, zag ik plotseling een prachtig groot wijfje voor mij uitrennen een struikje in. Veel had ik er niet van gezien, maar wel genoeg om op te merken, dat ik niet met een alledaagsch dier te doen had, want de zandkleur van 't vlugge reptiel was me zeer opgevallen. Ik trapte van boven in 't struikje, en jawel, mevrouw schoot er uit en bleef toen plotseling zitten kijken. Dit duurde geen minuut, want binnen eene minuut was ze eene gevangene en gedoemd om haar leven verder te slijten in 't gezelschap van eene massa andere gevangenen.

Thuis gekomen, kon ik haar goed bekijken, en ze was de moeite waard bekeken te worden. 't Was een wijfje, wat dadelijk te zien was aan de eieren, die ze bij zich heeft, en doordat ze niet groen was (de zekere kleur van de mannetjes). Ze was van boven zandgrijs zonder één vlekje, egaal, van onderen hel geel. Kijkt men haar langs den rug dan ziet men een prachtig rose weerschijn, en langs de zijden een lichtgroene, terwijl 't beest gewoon van boven bekeken effen grijs is en langs de zijden eveneens. 't Grijs is echter zoo licht, dat men het wit zou kunnen noemen. Ik heb maar 2 maal zoo'n soort wijfje gehad; ééns een effen groen mannetje. Ieder, die er belang in stelt kan dit voorbeeld van kleur afwijking zien. Ze eet verbazend van de wurmen, die ik haar geef. De andere heeren en dames eten ook best, dit doen ze meestal wel, als 't terrarium ruim is en prettig ingericht. De laatste 2 jaar, dat is nu ik dit plekje heb, heb ik geen last meer gehad van die ellendige parasieten, die ik vroeger steeds had. Toen ving ik mijne hagedissen geregeld bij aardappelvelden, zoo langs de randen, nu nooit meer. Zou 't misschien er mee in verband staan. Zeker weet ik, dat ik ze er mee ving, en dat ze er niet thuis opkwamen. Ze hebben ze in de duinen dus al. Dezelfde vorm van parasiet heb ik ook gevonden in de huid van eene op spiritus staande Indische slang, veel grooter maar precies eender. Hier zijn ze over 't heele lichaam, bij de hagedissen echter achter de pootjes en in de gehoor-openingen. Ook bij Zuid-Europeesche landschildpadden zijn ze in massa's aanwezig (niet bij de Grieksche en bij de waterschildpadjes.) Nooit heb ik ze bij de kleine-, muur-, en smaragdhagedissen gezien. Van middag hebben de hagedissen gezelschap gekregen van een Arnhemse hazelworm, een mooi lang wijfje. Ze is echter niet in den smaak gevallen, want ze werd eerst voor wurm aangezien, en een der hagedissen wilde haar dan ook voor middagmaal gebruiken. Ze kroop echter spoedig in een gang, en ik heb haar nog niet weergezien. En nu tot besluit nog even nog eene waarschuwing aan de terrarium liefhebbers, n.l. deze, dat in de Korte Molenstraat alhier A. B. Sciaroni weer allerlei bewoners voor terraria, groot en klein, te zijn. Vraagt maar eerst eene prijscourant, dan zullen de liefhebbers zien, dat hij bar goedkoop is. Na hartelijken dank voor de plaatsruimte, leg ik de pen neer, en raad ik allen terrariumhouders, om steeds van kleine bijzonderheden bij hunne lievelingen opgemerkt, aan de L. N. kennis te geven, opdat ook andere jonge beginners er aan denken, en men zodoende meer te weten komt van de interessante kruipende bewoners van ons landje.

M. v. SANTEN.

Anthocyaan.

In de Mei-afllevering is onder het opschrift „De Pinksterbloem” een vraag gedaan omtrent het verband tusschen cyaan, anthocyaan en looizure glycosiden. Daaromtrent kan ik het volgende mededeelen.

De naam anthocyaan wijst niet op een verband met de stof cyaan, doch wil alleen zeggen: het bloemenblauw, afgeleid van de Grieksche woorden: anthos = bloem en cyanos = blauwgroen. Anthocyaan is bij zure reactie rood,

bij alkalische blauw, blauwgroen of groen. De samenstelling er van is, voorzover ik weet, nog onbekend.

Looizure glycosiden zijn verbindingen van glycose (druivensuiker, niet vruchtensuiker) met een looistof. De looistoffen, en eveneens de looizure glycosiden, zijn talrijk en zeer verschillend in samenstelling, zoodat een algemeene formule daarvoor onmogelijk te geven is. In geen geval echter is er verband tusschen looistoffen en cyaan, doch waarschijnlijk wel tusschen looistoffen en anthocyaan, maar hoedanig dit verband is, heeft men tot nog toe niet nauwkeurig kunnen bepalen.

In hoever de proeven van Overton met bladen van Kikkerbeet in deze zaak eenig licht ontsteken, kan ik niet beoordeelen, zonder daaromtrent meer uitvoerige mededeelingen gelezen te hebben.

G. J. STRACKE.

Spreeuwenzwormen.

Ik weet niet, of het wel de moeite waard is, maar ik wou u, naar aanleiding van „de zwerm spreeuwen” in afl. 12 van *De Levende Natuur*, toch even zeggen, dat het nu al het 2de jaar is, dat 's winters (zoo wat van 15 Jan. tot in Maart) elken dag om 5 uur duizenden spreeuwen in de populieren langs de Timorstraat (achter ons huis) nederstrijken. Het is dan een vreeslijk leven. Telkens vliegen er kleine troepjes weg, waar zich dan weer eens een ander troepje bij aansluit. Als het donker wordt, vliegen eensklaps allen op. Zij gaan dan als een wolk door de lucht en gaan den kant van Zorgvliet op, waar zij overnachten.

Als zij in de boomen zitten, is 't net of de boomen bebladerd zijn, zoo vol zit het dan.

Den Haag.

FRIEDY BEUCKER ANDRÉE.

Uw spreeuwenzwerm heeft een andere beteekenis dan die, waarover Steenhuizen schreef. Dat toch waren jonge spreeuwen, terwijl de uwe trekvogels zijn, pas teruggekeerd, of troepen die gezellig zijn overgebleven en die nu nog tot den broedtijd bijeenblijven. Zoo'n gezellig spreeuwenschemerurtje is een bekend voorjaarsverschijnsel.

T.

Wortelloos kroos.

Naar aanleiding van Uwe verzoek, gedaan „In Sloot en Plas” omtrent het kroos, ter grootte van een speldekknop, zonder worteltjes, meen ik u te moeten mededeelen, dat ik vermoedelijk dit kroos in groote hoeveelheid gevonden heb bij de Hoornbrug, tusschen Delft en den Haag. Hierbij zend ik u een paar individuen. Gaarne zou ik door middel van „de Levende Natuur” vernemen of ik werkelijk *Lemna arrhiza* Linn. gevonden heb.

Delft.

TH. J. J. KREUNEN.
Pol. Stud.Het was *L. arrhiza*.

R.

Doorgegroeide roos.

Een rozentakje heeft zich verlengd door een roos heen. Komt dit meer voor!

Udenhout.

A. J. C.

In dit jaar zeer veel, wij hebben ze bij tientallen ontvangen.

H.

Kruis Gentiaan.

Vandaag heb ik bij de Wassenaarsche-slag de Kruis-Gentiaan in grooten getale aangetroffen in de duinen. Is deze plant dan wel zoo zeldzaam.

W. A. VAN DEN WALL BAKE.

U heeft tot nog slechts één vindplaats genoemd en wel de van ouds bekende, de plant is werkelijk zeer zeer zeldzaam.

Een vraag.

Op blz. 146 „Levende Natuur” in het Juli-Aug. nummer, komt onder het opschrift „de koekoek” een kort artikel voor van C. Stolk; bij het lezen daarvan deed zich de vraag aan mijn vrouw voor: hoe kon de oude koekoek het ei in het nest leggen als de jonge koekoek niet door het gat in het mandje kon.

Laren N. H.

D. DE CLERCQ.

Bestaat er te Utrecht een natuur-historische vereeniging of een soortgelijke; en bij wie kan men inlichtingen daaromtrent verkrijgen?

Nieuwe Binnenweg 293.
Rotterdam.

G. J. BOTH.

Voor zoover wij weten niet. (Red.)

H. d. v. R. te V. De mosachtige woekering op rozetakken is een gal, veroorzaakt door de rozegalwesp. (*Rhodites rosae*). U kunt de larve en later 't volwassen dier vinden, als u de gal doorsnijdt. T.

Jonkvr. M. te N. De vergroeiing is werkelijk een gal, veroorzaakt door de galwesp *Aulax hieracii*. De levensgeschiedenis van deze gal, evenals die van de hierboven genoemde *Rhodites*-gal en ettelijke eikegallen kunt u vinden in het voortreffelijke werk van onzen beroemden landgenoot Prof. Dr. M. W. Beyerink: *Beobachtungen über die ersten Entwicklungsphasen einiger Cynipidengallen* (Amsterdam, Johannes Müller 1882). Dit boek is klassiek en volkomen waardig, geplaatst te worden naast Réaumur's *Memoires* en Fabre's *Souvenirs*. T.

J. J. de G. te S. Uw vlinder is de bekende Beervlinder (*Arctia caja*). De groote harige rupsen ervan voeden zich met allerlei planten. H.

D. de C. te L. Wijzelf hebben herhaaldelijk waargenomen dat eekhoorns drinken. H.

J. S. te O. Witte dopheide komt lang niet algemeen voor; 't is altijd een mooie vondst. H.

J. de B. te Middelburg. Uw plant is werkelijk *Nepeta cataria* var. *citridora*. *Althaea hirsuta* opent zijn bloemen wel. Of *Centaurea solstitialis* en *Verbena officinalis* al vermeld zijn voor 't Middelburgsche pothoofd is ons niet bekend. Misschien willen de heeren Kok Ankersmit of Heukels u wel inlichten.

Mevr. C. H. te N. Uw vlinder is *Sphinx convolvuli* L. (Windepilstaart) geen zeldzaamheid, maar toch een aardige vondst. Met den Doodshoofdvlinder en den Ligusterpilstaart behoort deze tot onze grootste Nederlandsche vlinders.

Rectificatie.

In „de Levende Natuur” las ik de verslagen onzer vergaderingen, waarin wat mijne mededeelingen betreft, enkele onjuistheden voorkomen die ik gaarne veranderd zag.

1. Onze opinie over Heukel's Flora is niet, als u schijnt begrepen te hebben.

Ik kan dit boekje juist *niet aanbevelen* en wel, omdat het onvolledig is, en moet zijn, waar 't gekweekte planten betreft.

2. Op bl. 121, staat o. a.:

„Verder werden vertoond de bij de hybriden van Mahonia's zoo vaak voorkomende overgangen van enkelvormige tot samengestelde bladeren.”

Dit echter is onjuist.

Het is alleen het geval met een hybride van *M. repens* niet *Berberis Vulgaris* naar de *B. Neuberti*.

LEONARD A. SPRINGER.

Gevraagd.

Ondergeteekende verzoekt beleefd toezending van onderstaande planten (gedroogd) niet franco:

Koningsvaren; Adelaarsvaren; Mannetjesvaren; Vrouwtjesvaren; (jonge planten of bladen).

Langbladige Zonnedauw; Aardragende Zonnedauw; Orchis Latifolia; Anemone Nemorosa.

Vetblad. Wit groot Hoefblad.

De Akelei; *Mentha gentilis*; *Phyteuma nigrum*; *Scabiosa atropurpurea*; Zaagblad.

Verder wenschte ik wel gaarne in het bezit te komen van een jongen Boomkikvorsch.

H. RIETMEIJER.

Weteringstraat 13.

Een paar hagedissen en een hagelworm. Onkosten worden gaarne vergoed.

Andijk.

H. W. WARNAAR.

Ruilaanbieding.

Papilio Machaon, Koninginnepage; *Rhodocera Rhamni*, Citroenvlinder; *Limenitis Sibylla*, Kleine IJsvogel; *Vanessa Polychloros*, Groote Vos; *Vanessa Io*, Dagpauwoog; *Melitaea Cinxia*; *Argynnis Latoria*, Paarlemoervlinder; *Pararge Megaera*, Argusvlinder; *Pararge Aegeria*, Bonte Zandogje; *Epinephele Tithonus*, Oranjekleurigogje; *Epinephele Hyperanthus*, Koevinkje; *Sphinx Ligustri*, Ligusterpilstaart; *Sphinx Pinastris*, Dennepilstaart; *Zygaena Filipendulae*, St. Jansvlinder; *Abraxas Grossulariata*, Bessenvlinder; *Euchelia Jacobaeae*, St. Jacobvlinder; *Arctia Caja*, Groote Beer; *Bombyx Trifolii*; *Harpia Vinula*, Groote Hermelijn; *Pygaera Anachoreta*, Kleine Wapendrager; *Lophopteryx Camelina*, Kroonvogeltje; *Diloba Caeruleocephala*, Krakeling; *Brotholomia Meticulosa*, Agaatvlinder.

In ruil voor andere dagvlinders (zooals *Colias*-soorten), nachtvlinders enz.

Rotterdam.

J. LINDEMANS

Haagsche veer 1.

Ruilaanbod.

Cicindela silvatica, *C. campestris*, *C. hybrida*, *C. maritima*; *Carabus catenulatus*, *C. nitens* (n), *C. convexus* (n), *C. monilis*; *Notiophilus rufipes*; *Elaphrus cupreus*, *E. riparius*; *Loricera pilicornis*; *Clivina collaris*; *Tachypus flavipes*; *Bembidium argenteolum*, *B. atroviolaceum*, *B. fasciolatum* (n); *Trechus micros*; *Laemostenus terricola*; *Platynus sexpunctatus*, *P. versutus*, *P. Theoyi*; *Pterostichus cupreus* ab. c. *niger*, var. *affinis*, *P. coerulescens*, *P. oblongopunctatus*, *P. angustatus*, *P. niger*, *P. anthracinus*, *P. minor*, *P. diligens*; *Abax ater*; *A. parallelus*; *Amara infima*, *A. enrynota*, *A. lonicollis*, *A. communis*; *Zabrus tenebrioides*; *Ophonus cordatus*; *Anisodactylus binotatus*; *Oodis helopioides*; *Chlaenius vestitus*, *C. nitidulus*, *C. nigricornis*; *Callistus lunatus* (n); *Panageus crux-major*; *Lebia chlorocephala*; *Demetrius imperialis*, *D. atricapillus*; *Odacanta melanura*.

Liefst in ruil tegen loopkevers.

n. = niet inlandsch ex.

Rotterdam.

A. J. ZÖLLNER,

Goudsche Singel 11.

Wie gedroogde planten ruilen wil, stuurt een lijstje van zijne doubletten aan ondergeteekende, en krijgt er dan een terug, waarop, behalve algemeene, ook veel pothoofdplanten voorkomen.

Rotterdam.

W. H. WACHTER,

Jac. Catsstraat 39.

Aangeboden: *Farsetia incana*, *Polygonatum officinale*, *Circaea lutetiana*, *Lysimachia nemorum*, *Viola sylvatica*, *Lycopodium inundatum*, *Pirola minor* in ruil tegen: *Oenothera bennis*, *Endymion nutans*, *Gagea luteum*, *Tulipa sylvestris*. Van *Sanicula* heb ik wat zaad gezaaid, ik wil dus hopen, dat ik van deze zeldzame plant een paar exemplaren kan krijgen. Ik heb hier nog een boomkikvorsch gevangen, hij is nu ook in 't terrarium. Deze is meestal donkergroen, de andere gewoonlijk zeer licht.

Enschede.

M. J. BLIJDENSTEIN.

Aanbieding.

Ter overname aangeboden, wegens verhuizing: 5 aquaria uit één stuk, in diverse grootten, beplant met diverse buitenlandsche planten als: *Heteranthera Zosterifolia*; *Cabomba carolinea*; *sagittaria natans*; *sagittaria sinensis*; *pontederia cordata*; *canna flaxida*; *saururus luridus*; *myriophyllum proserpinacoides*; *myriophyllum prismaticum scabratum*; *elodea grandifolia* (densa); *lymnanthemum indicum*; *nymphaea odorata minor*; *nymphaea pygmaea alba*, waarvan er verscheidene in vollen bloei hebben gestaan of nog bloeien. Verder de bewoners als axalotls, alpensalamanders, Kamsalamanders en diverse inlandsche visschen. Verder moderne hulpapparaten, waterreservoir met kraantje, fonteindopjes alsook twee stevige gewoon houten ongeverfde tafels (nieuw) op zeer makkelijk rijdende rollen, systeem Atlas, Berlijn, draagkracht 500 Kilo.

Alles te bezichtigen dagelijks bij voorafgaand advies en prijs nader te bespreken aan onderstaand adres.

Stationweg 87.

Rotterdam.

H. SCHÜTZ.